

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Pavlín Vyrkové v právní věci žalobce: **F. P.**, zast. Mgr. Evou Krahulíkovou, advokátkou, se sídlem Ke Skalkám 3080/58, Praha 10, proti žalovanému: **Ministerstvo zdravotnictví**, se sídlem Palackého náměstí 375/4, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 8. 3. 2017, č. j. 15 A 11/2014 – 102,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti částku 3.400 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobce Mgr. Evy Krahulíkové, advokátky.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Přehled dosavadního řízení

[1] Žalobce dne 20. 9. 2013 podal u Zdravotního ústavu se sídlem v Ústí nad Labem (dále jen „zdravotní ústav“) žádost o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Žádal, aby mu zdravotní ústav sdělil informace o hluku při výstřelech obsažené v protokolu o měření hluku na střelnici Ludvíkovice č. 9519/2009.

[2] Žádost o poskytnutí informací zdravotní ústav rozhodnutím ze dne 9. 10. 2013, č. j. ZUUL-4032/13, odmítl podle § 15 zákona o svobodném přístupu k informacím

se sdělením, že už jednou žalobce žádal o primární data, která u sebe zdravotní ústav neměl, což potvrdilo i Ministerstvo zdravotnictví rozhodnutím ze dne 8. 1. 2013, č. j. 47065/2012-NH-30.1.4-11.12.12/II. Zdravotní ústav požadovaná primární data nemá a žadatelé již poskytnul veškerá data, která měl k dispozici. S tímto žalobce nesouhlasil a 11. 10. 2013 podal odvolání.

[3] Rozhodnutím ze dne 12. 11. 2013, č. j. 38496/2013-NH-30.1.-21.10.13, žalovaný o odvolání rozhodl tak, že se rozhodnutí zdravotního ústavu mění tak, že se odmítá 2. až 5. bod žádosti s odůvodněním, že tyto informace už byly žalobci poskytnuty a informace o primárních datech, které požadoval, neexistují.

[4] Dne 13. 1. 2014 podal žalobce žalobu k Městskému soudu v Praze, jíž se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného a zdravotního ústavu a dále toho, aby mu žalovaný poskytnul požadované informace. V obsahu žaloby žalobce namítal, že zdravotní ústav musel mít požadované informace nepochybně k dispozici, a proto bylo jeho rozhodnutí v rozporu s § 7 až 11 zákona o svobodném přístupu k informacím. Městský soud v Praze dne 19. 2. 2014 postoupil věc Krajskému soudu v Ústí nad Labem jako soudu místně příslušnému.

[5] Krajský soud rozhodl 8. 3. 2017 nadepsaným rozsudkem tak, že rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí zdravotního ústavu pro nezákonnost zrušil. Dále pak uložil zdravotnímu ústavu, aby poskytnul požadované informace pod body 2 až 5 žádosti, a přiznal žalobci náklady řízení ve výši 18.206,50 Kč. Podle krajského soudu žalovaný nemá právo odmítnout žádost z důvodu, že už jednou informace poskytnul. Taktéž podle krajského soudu žalobce nespecifikoval, jestli chce primární údaje (obsažené v měřicím přístroji) nebo sekundární data (obsažená v příslušném protokolu), a tak zdravotní ústav měl poskytnout takové informace o výsledcích měření, které měl k dispozici. Rozlišením mezi primárními a sekundárními daty v případě protokolu č. 9519/2009 se tak krajský soud nezabýval.

II.

Kasační stížnost a vyjádření žalobce

[6] Proti tomuto rozsudku podal žalovaný (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost. Namítal, že krajský soud nesprávně hodnotil napadené rozhodnutí stěžovatele, když za jeho nosný důvod označil skutečnost, že žalobci již byly všechny informace z předmětného měření poskytnuty a doplňkovým důvodem byla skutečnost, že stěžovatel jiné informace k dispozici nemá. Ve skutečnosti je hlavním důvodem odmítnutí informací to, že je stěžovatel nemá k dispozici. Zároveň stěžovatel namítá, že krajský soud pochybil, když se vůbec nezabýval otázkou, zda stěžovatel data, které má povinnost poskytnout žalobci, vůbec má a zda je povinen je mít. K tomu uvádí, že v případě uchovávání dat se řídí příručkou jakosti laboratoře (interní předpis ISO1). Podle této příručky stěžovatel data uchovává 30 dnů ode dne vystavení protokolu o měření a jen po tuto dobu lze „primární“ data vydat. Dále jsou primární data zkonvertována a uchovávána po dobu 5 let ode dne měření. V případě dat z předmětného měření lhůta 5 let pro jejich uchovávání uplynula dnem 23. 7. 2014.

[7] Krajský soud uložil zdravotnímu ústavu poskytnout žalobci neočištěná a úplná data „primární“ z příslušného měření hluku podle zrušeného protokolu, tedy nikoliv data,

pokračování

jaká má k dispozici. Jelikož krajský soud sám uvedl, že stěžovatel mohl odmítnout poskytnout informace z důvodu, že informace povinný subjekt nemá k dispozici, neodpovídá odůvodnění rozsudku jeho výroku.

[8] Dále namítal stěžovatel skutečnost, že k rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 As 68/2008 se krajský soud opomenul vyjádřit a zmínil ho jen v rekapitulaci. Z uvedeného rozsudku plyne, že informační povinnost povinného subjektu se vztahuje pouze k dokumentaci, která je konečným autoritativním výstupem z činnosti povinného subjektu. Takovým výstupem tak nemůže být protokol 9519/2009, protože byl zrušen a nahrazen protokolem ZÚ č. 12897/2009 ze dne 12. 10. 2012. Od tohoto data tedy nelze považovat protokol č. 9519/2009 za konečný autoritativní výstup z činnosti stěžovatele. Informační povinnost nemůže být bezbřehá, a tak se žalobce nemůže domáhat dokumentů, které v době podání žádosti o informace nejsou platné.

[9] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti zdůraznil, že jeho žádost o informace byla odmítnuta z důvodu, že stěžovatel žalobci už jednou informace poskytl. Taktéž žalobce upozornil na to, že zmíněný rozsudek č. j. 5 As 68/2008 – 60 není relevantní a nevztahuje se na řešený případ. Ohledně povinnosti stěžovatele mít požadované informace k dispozici zmínil žalobce rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 4. 2015, č. j. 6 As 136/2014 – 41, ze kterého vyplývá povinnost povinného orgánu poskytnout informaci, pokud ji má fakticky k dispozici, a to i přes to, že ze zákona žádnou takovou povinnost shromažďovat informace nemá. Žalobce trvá na tom, že zdravotní ústav požadované informace má k dispozici a toto své tvrzení dokládá pestrou argumentací. Následně zpochybnil i tvrzení stěžovatele, že zdravotní ústav „primární“ data vůbec nemá k dispozici – kdyby je opravdu k dispozici neměl, tak by nemohl vytvořit revizní protokol č. 12897/2009 o tři roky později.

[10] Stěžovatel ve své replice k vyjádření žalobce ohledně rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 68/2008 – 60 uvádí, že se jedná o případ obdobný a krajský soud měl tento rozsudek alespoň vzít v úvahu. Dále znovu zdůraznil, že „primární“ data nemá a ani nemá povinnost je mít.

III. Posouzení kasační stížnosti

[11] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen zaměstnancem s vysokoškolským právnickým vzděláním. Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[12] Kasační stížnost je nedůvodná.

[13] Mezi účastníky je nesporné, že v době podání žádosti o informace, tj. 20. 9. 2013, jakož i později v době vydání napadeného rozhodnutí stěžovatele existovaly dva protokoly o měření hluku – původní protokol č. 9519/2009 a protokol č. 12897/2009, kterým byl původní protokol nahrazen. Žalobce požadoval poskytnutí informací o výsledcích měření

uvedené v původním původním protokolu č. 9519/2009. Pokud jde o námitku stěžovatele, že se krajský soud nezabýval otázkou, jestli zdravotní ústav měl povinnost informacemi disponovat, zdejší soud konstatuje, že pro posouzení věci je tato úvaha bezpředmětná. Jak žalobce správně uvádí ve svém vyjádření ke kasační stížnosti, pro povinnost poskytnout informace je rozhodné, jestli informacemi správní orgán fakticky disponuje. Ve skutkově podobné věci se vyslovil Nejvyšší správní soud v rozsudku 6 As 136/2014 – 41 následovně: „[...] s ohledem na význam ústavně zaručeného práva na přístup k informacím je nutné k odmítnutí poskytnutí informací podle zákona o poskytnutí informací přistupovat velice opatrně, a to i ohledem na požadavek obsažený v čl. 4 odst. 4 Listiny, který stanovuje, že při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Pokud je tedy povinnému subjektu doručena žádost o poskytnutí informací podle zákona o poskytnutí informací, musí, v souladu se zásadou dobré správy podle § 4 odst. 1 správního řádu, primárně vyvinout úsilí, aby našel požadovanou informaci a poskytl ji žadateli. Povinný subjekt tedy musí nejprve zkoumat, zda požadovanými informacemi fakticky disponuje, a to bez ohledu na to, jestli takovou povinnost má podle zákona o archivnictví a spisové službě či podle jakéhokoli jiného právního předpisu. Pokud zjistí, že požadované informace má (i když je ze zákona shromažďovat nemusí), je povinen je žadateli poskytnout, nejedná-li se o výluky podle § 7 až 11 zákona o poskytnutí informací.“ (Zvýraznění doplnil nyní čtvrtý senát).

[14] Krajský soud přikázal zdravotnímu ústavu poskytnout údaje týkající se měření hluku výstřelů uvedených v protokolu č. 9519/2009, který měl zdravotní ústav k dispozici. S námitkou stěžovatele, že odůvodnění rozsudku krajského soudu neodpovídá výroku rozsudku krajského soudu, když přikazuje poskytnout neexistující „primární“ informace, se tak zdejší soud nemůže ztotožnit, jelikož krajský soud v rozsudku nepřikázal poskytnout žádná „primární“ či neexistující data.

[15] Stěžovatel ve své kasační stížnosti tvrdí, že si zdravotní ústav podle vlastních předpisů nastavil politiku uchovávání dat tak, aby byly uchovávány po dobu 5 let po pořízení. Požadovaný protokol č. 9519/2009, resp. údaje o měření v něm uvedeném, tak tedy ode dne 23. 7. 2014 nemusely být uchovávány. Tvrzení, že informace, které žalobce požadoval a krajský soud je zdravotnímu ústavu uložil poskytnout, už neexistují z důvodu uplynutí lhůty pěti let pro jejich uchovávání, uplatnil stěžovatel poprvé až v řízení před Nejvyšším správním soudem. Podle § 109 odst. 5 zákona č. 150/2002, soudního řádu správního (dále jen s. ř. s.), Nejvyšší správní soud nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí krajského soudu. Stěžovatel námitku neexistence protokolu č. 9519/2009, resp. údajů o měření v něm uvedených, v řízení před krajským soudem nevnesl (tvrdil pouze, že zdravotní ústav nedisponuje „primárními“ daty v přístrojích), a proto v řízení před zdejším soudem je taková námitka nepřijatelná.

[16] Pouze na okraj nad rámec potřebného odůvodnění Nejvyšší správní soud uvádí, že jak již bylo zmíněno (srov. citovaný rozsudek 6 As 136/2014 – 41), situace, kdy orgán veřejné moci nemá povinnost určitou informaci mít, ještě neznamená, že takovou informaci fakticky nemá. A pokud správní orgán informaci fakticky má, tak je povinen ji v souladu se zásadou dobré správy poskytnout. Nehledě k tomu stěžovatel sám tvrdí, že zdravotní ústav se řídí interním předpisem, který mu stanovuje povinnost uchovávat informace 5 let ode dne měření. Musel tak disponovat požadovanými informacemi v době

pokračování

podání žádosti i v době projednávání žaloby před krajským soudem. Jednání povinného orgánu, který by zničil informace, o jejichž vydání je vedeno soudní řízení, by bylo možné považovat za velmi pochybné a vedené úmyslem zmařit účel soudního řízení. Na základě zásady *nemo turpitudinem suam allegare potest*, podle které nikdo nemůže mít prospěch ze svého vlastního nepoctivého jednání, by bylo možné uvažovat o tom, že v obdobné situaci, kdy povinný subjekt úmyslně (nebo v důsledku hrubé nedbalosti) zničí informaci požadovanou dle zákona o svobodném přístupu k informacím, by bylo lze výjimečně přesto povinnému subjektu uložit povinnost takovou informaci poskytnout. Pokud totiž správní orgán má povinnost informacemi disponovat a informace v rozporu s právem nemá, ať už je smazal, skartoval či jinak zničil, je povinen tyto informace znovu vytvořit. Tento závěr podporuje ostatně i judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. opakovaně citovaný rozsudek č. j. 6 As 136/2014 - 41: „Skutečnost, zda měl povinný subjekt zákonem stanovenou povinnost danými údaji disponovat (například podle zákona o archivnictví a spisové službě nebo podle správního řádu), je relevantní až v okamžiku, kdy povinný subjekt po šetření zjistí, že požadované informace skutečně nemá, jelikož byly vymazány nebo odstraněny. V takovém případě má totiž podle výše citované judikatury Nejvyššího správního soudu povinnost je opět vytvořit.“)

[17] Námitka stěžovatele, že krajský soud špatně označil důvody rozhodnutí správního orgánu jako nosné a doplňkové, nepovažuje zdejší soud za důvodnou. Krajský soud se vypořádal s oběma důvody a to, který z nich byl významnější, není z hlediska právního posouzení věci podstatné.

[18] Stěžovatel ve své kasační stížnosti uvedl, že se krajský soud opomenul vyjádřit k závěrům rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 68/2008 – 60. Krajský soud se skutečně k námitce výslovně nevyjádřil, nicméně z kontextu odůvodnění je zřejmé, že krajský soud zmíněný rozsudek vzal v potaz. Nadto nutno podotknout, že skutečnost, kdy se krajský soud nevyjádří k námitce žalovaného, sice argumentačně oslabuje odůvodnění rozhodnutí, avšak není vadou, pro kterou by bylo toto rozhodnutí nepřezkoumatelné. V rozsudku č. j. 5 As 68/2008 – 60 shledává stěžovatel oporu pro svůj názor, že v případě nahrazení staršího dokumentu novým, se novější dokument stává konečným autoritativním výstupem a na předešlý protokol se pak informační povinnost nevztahuje. Zmíněný rozsudek však míří na zcela odlišnou situaci - na koncept jakožto pracovní dokument správního orgánu. Informace uvedené v konceptech či jiných pracovních verzích se mohou značně lišit od výsledného správního aktu, a proto je nelze považovat za samostatný autoritativní akt. Naopak protokol č. 9519/2009 včetně údajů o měřeních v něm uvedených samostatným výstupem z činnosti povinného subjektu byl. Skutečnost, že v rámci následného přezkoumání byly jeho závěry přehodnoceny a byl nahrazen novým protokolem, na tom nic nemění. Pro posuzovanou situaci lze spíše poukázat na judikaturu ukládající povinným subjektům poskytnout na základě žádosti o informace i svá nepravomocná rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2015, č. j. 10 As 126/2015 - 33).

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[19] Nejvyšší správní soud shledal nedůvodnými všechny námitky uplatněné stěžovatelem. Kasační stížnost je proto nedůvodná. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. kasační stížnost zamítl.

[20] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá.

[21] Žalobci však vůči stěžovateli právo na náhradu nákladů řízení náleží (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalobci vznikly náklady spojené se zastoupením advokátem (§ 35 odst. 2 s. ř. s), spočívající v jednom úkonu právní služby (vyjádření ke kasační stížnosti). Náklady tedy činí částka 3.100 Kč [§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif] a částka 300 Kč jako náhrada hotových výdajů (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), celkem 3.400 Kč. Z podkladů ve spise Nejvyšší správní soud zjistil, že zástupkyně žalobce není plátcem daně z přidané hodnoty. Stěžovateli proto bylo uloženo zaplatit žalobci tuto částku na náhradě nákladů řízení v přiměřené lhůtě k rukám jeho zástupkyně.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. května 2017

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu